

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/36/2023
Identifikačné číslo spisu:	2321203410
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Lenka Praženková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:2321203410.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lenky Praženkovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a Mgr. Sone Pekarčíkovej, v spore žalobcu PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Kováč, s. r. o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 36 857 033, proti žalovaným 1/ Amfora PRO, s.r.o., so sídlom Záhradnícka 1582, 925 22 Veľké Úľany, IČO: 45 703 914, 2/ A. S., nar. XX. U. XXXX, bytom G., obidvaja zastúpení advokátom Mgr. Petrom Magdálikom, so sídlom Vajanského 1520, Galanta, o zaplatenie 4.453,80 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 35Cb/17/2021, v konaní o dovolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 31Cob/54/2022-122 z 18. apríla 2023, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaných v 1. a 2. rade o d m i e t a .
- II. Žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Galanta ako súd prvej inštancie (ďalej tiež „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 35Cb/17/2021-83 z 25. apríla 2022 žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.453,80 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške

- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.08.2016 do 30.09.2016,
- 9 % ročne zo sumy 70,00 eur od 30.09.2016 do 31.10.2016,
- 9 % ročne zo sumy 71,40 eura od 30.09.2016 do 15.11.2016,
- 9 % ročne zo sumy 71,40 eura od 30.10.2016 do 30.11.2016,
- 9 % ročne zo sumy 70,00 eur od 30.10.2016 do 19.12.2016,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.11.2016 do 03.01.2017,

- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.12.2016 do 23.02.2017,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.01.2017 do 23.02.2017,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.06.2017 do 29.09.2017,
- 9 % ročne zo sumy 71,00 eur od 30.07.2017 do 30.10.2017,
- 9 % ročne zo sumy 70,40 eura od 30.07.2017 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.08.2017 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.09.2017 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.10.2017 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.11.2017 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.12.2017 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.01.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 01.03.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.03.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.04.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.05.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.06.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.07.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.08.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.09.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.10.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.11.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.12.2018 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.01.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 01.03.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.03.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.04.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.05.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.06.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.07.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.08.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.09.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.10.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.11.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.12.2019 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 30.01.2020 do zaplattenia,
- 9 % ročne zo sumy 141,40 eura od 01.03.2020 do zaplattenia,

to všetko do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Z odôvodnenia prvoinštančného rozsudku vyplýva, že žalobca sa žalobou, súdu doručanou dňa 8. septembra 2021 v znení jej zmeny doručenej súdu 12. októbra 2021 domáhal, aby súd žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.453,80 eura spolu s úrokom omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 141,00 eura od 30.08.2016 do 30.09.2016, zo sumy 70,00 eur od 30.09.2016 do 31.10.2016, zo sumy 71,40 eura od 30.09.2016 do 15.11.2016, zo sumy 71,40 eura od 30.10.2016

do 30.11.2016, zo sumy 70,00 eur od 30.10.2016 do 19.12.2016, zo sumy 141,40 eura od 30.11.2016 do 03.01.2017, zo sumy 141,40 eura od 30.12.2016 do 23.02.2017, zo sumy 141,40 eura od 30.01.2017 do 23.02.2017, zo sumy 141,40 eura od 30.06.2017 do 29.09.2017, zo sumy 71,00 eur od 30.07.2017 do 30.10.2017, zo sumy 70,40 eura od 30.07.2017 do zaplattenia, zo sumy 141,40 eura od 30.08.2017 do zaplattenia, zo sumy 4.242,00 eur od 18.09.2017 do zaplattenia a nahradiť trovy konania.

Žalobu žalobca odôvodnil tým, že dňa 19. decembra 2016 uzavrel so žalovanými zmluvu

o úvere č. 231313, na základe ktorej ako veriteľ poskytol žalovanému 1/ ako dlžníkovi úver vo výške 3.000,-- eur. Poskytnutý úver spolu s úrokom sa žalovaní zaviazali splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 141,40 eura, v termínoch splatnosti dohodnutých v splátkovom kalendári, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy. Žalovaný 2/ pristúpil v súlade s § 533 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) k peňažným záväzkom dlžníka zo zmluvy spočívajúcich v úhrade úveru, príslušenstva úveru, zmluvných pokút a ďalších prípadných peňažných záväzkov, ktoré vyplývajú zo zmluvy. Žalovaní sa dostali do omeškania, preto žalobca listom zo 6. júla 2017 žalovanému 1/ oznámil, že je v omeškaní s úhradou splátok 16, 17, 18. Súčasne mu oznámil, že dňa 17. septembra 2017 sa v dôsledku nesplácania splátok stanú splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Žalovaní v danom čase dlhované splátky neuhradili, v dôsledku čoho sa k 17. septembru 2017 stali splatnými všetky splátky zo zmluvy. Toto oprávnenie žalobca ako veriteľ uplatnil v súlade s čl. 10 ods. 10.4 zmluvy. Výška neuhradených splátok je v sume 4.453,80 eura, popri ktorej si žalobca uplatnil aj nárok na úroky z omeškania.

3. Žalovaní so žalobou nesúhlasili a žiadali ju zamietnuť. Žalovaná 2/, ktorá je konateľkou žalovaného 1/ namietala, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a žalobca ju zavádzal a klamal, keď ju informoval, že úver jej nemôže byť poskytnutý ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi, ale len ako úver podnikateľský. V priebehu konania žalovaní ďalej namietali, že uplatnený nárok bol zosplatnený v rozpore so zákonom, nakoľko žalobca ho odôvodnil nezaplatením splátok, ktoré ešte neboli splatné.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 261 ods. 1, ods. 6 písm. d), ods. 7, § 365, § 369 ods. 1, § 369c ods. 1, § 497, § 502 ods. 1, § 503 ods. 2, § 506 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „ObchZ“), § 52 ods. 1 a 4, § 522, § 533 OZ a § 1 ods. 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka (ďalej len „nariadenie“).

5. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom, žalovaným 1/ ako dlžníkom a žalovanou 2/ ako spoludlžníkom bola uzatvorená zmluva o úvere v zmysle § 497 a nasl. ObchZ. Zmluvný vzťah súd posúdil v zmysle § 261 ods. 1 a ods. 6 písm. d) ObchZ ako obchodno-záväzkový vzťah a vo vzťahu k žalovanej 2/ aj pri aplikácii § 261 ods. 7 ObchZ v spojení s § 533 OZ. Na posúdenie predmetného vzťahu ako obchodno-záväzkového medzi žalobcom a žalovaným 1/ bola splnená podmienka § 261 ods. 1 ObchZ, a teda, že ide o vzťah medzi právnickými osobami, podnikateľmi v zmysle § 2 ods. 2 písm. a) ObchZ. Podľa čl. 1 bod 1.1. predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru na účely výkonu podnikateľskej činnosti dlžníka - žalovaného 1/, teda právnickej osoby podnikateľa. V bode 1.2 zmluvy bolo uvedené, že dlžník pri uzatváraní a plnení zmluvy vystupuje ako podnikateľský subjekt a poskytnutý úver využije na účel vyplývajúci/súvisiaci s výkonom jeho podnikateľskej činnosti, na prevádzkové náklady. Rovnako bol žalovaný 1/ označený ako žiadateľ o úver v žiadosti zo dňa 8. februára 2016, kde bol účel čerpania úveru bližšie špecifikovaný ako nákup zásob. Výpisom z obchodného registra žalovaného 1/ mal súd preukázané, že jeho konateľom je žalovaná 2/, ktorá konala za žalovaného 1/ pri podpise zmluvy o úvere a ako štatutárny zástupca žalovaného 1/ podpísala aj žiadosť o úver. Vzťah žalovanej 2/ súd vyhodnotil v zmysle § 261 ods. 7 ObchZ, v zmysle ktorého sa režimom Obchodného zákonníka spravujú aj zabezpečovacie záväzky. Peňažné prostriedky z úveru boli poskytnuté žalovanému 1/ ako dlžníkovi - právnickej osobe za účelom výkonu jeho podnikateľskej činnosti, pričom zodpovednosť žalovanej 2/ za splnenie záväzku jej nevyplýva z postavenia dlžníka, ale zo zabezpečovacieho charakteru pristúpenia k záväzku podľa § 533 OZ. Žalovaný nepovažoval súd prvej inštancie za spotrebiteľa v zmysle právnej úpravy o ochrane spotrebiteľa, preto túto úpravu na daný zmluvný vzťah neaplikoval.

6. K tvrdeniu žalovanej 2/, že ju zástupca žalobcu už pri uzatváraní zmluvy zavádzal a klamal a že zmluvu uzavrela ako fyzická osoba spotrebiteľ a úver použila výlučne na vlastnú spotrebu, súd prvej inštancie uviedol, že svoje tvrdenia žalovaná 2/ následne sama vyvrátila a nezodpovedala ani predloženým listinným dôkazom. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu uviedla, že zástupca žalobcu jej odmietol poskytnúť spotrebiteľský úver, ale ponúkol jej poskytnutie podnikateľského úveru. Žalobca ako podnikateľský subjekt je plne oprávnený rozhodnúť sa, komu svoj produkt, t. j. úver poskytne a komu nie. Skutočnosť, že žalovanej 2/ ako fyzickej osobe bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru zo strany žalobcu odmietnuté, nemožno podľa súdu považovať za nekalé konanie, či zavádzanie. Naopak, pokiaľ žalovanej 2/ ako konateľke žalovaného I/ bol následne ponúknutý úver podnikateľský a žalovaný I/ v zastúpení svojho štatutárneho zástupcu, ktorým je žalovaná 2/, o takýto úver požiadal, ako to vyplýva zo žiadosti o úver z 8. februára 2016, išlo o predzmluvnú komunikáciu medzi dvoma podnikateľskými subjektami. K samotnému uzavretiu zmluvy došlo o 11 dní, t. j. 19. februára 2016, pričom z jej obsahu jednoznačne vyplýva uzavretie obchodnozáväzkového vzťahu, a to zmluvy o úvere medzi dvoma podnikateľskými subjektami, pričom úver bol čerpaný na účel spojený s výkonom podnikateľskej činnosti žalovaného I/. Úver bol čerpaný na číslo účtu, z ktorého boli následne vykonávané aj úhrady splátok, pri ktorých bol identifikovaný platca ako žalovaný I/. Aj z tohto dôvodu považoval súd prvej inštancie obranu žalovanej 2/ za účelovú.

7. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku ďalej poukázal na to, že žalovaný I/ vykonal čerpanie úveru vo výške 3.000,-- eur dňa 25. februára 2016. Z predložených listín vyplynulo, že žalovaní na splatenie úveru uhradili sumu 2.333,40 eura, ktorú skutočnosť žalovaní nepopreli. Nesplatená suma splátok zostatku úveru tak predstavuje 4.453,80 eura, keďže celkovo malo byť v splátkach podľa splátkového kalendára uhradené 6.787,20 eura. Súd prvej inštancie však dospel záveru, že pri zosplatnení zvyšných splátok úveru listom zo 6. júla 2017 žalobca nepostupoval v súlade so zmluvnými dojednaniami. Z nich vyplýva, že strany si dohodli, že dojednané mesačné splátky mali byť splatné podľa splátkového kalendára, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. V uvedenom splátkovom kalendári je uvedené poradie splátky, dátum jej splatnosti a jej výška. V bode 10.4 sa strany dohodli, že v prípade, ak dlžník neuhradí ktorúkoľvek splátku do 75 kalendárnych dní odo dňa jej splatnosti, je veriteľ oprávnený požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, a to ku dňu uvedenému v oznámení. Týmto oznámením mal byť list žalobcu zo 6. júla 2017, v ktorom však žalovanému I/ oznámil, že k 6. júlu 2017 je v omeškaní s úhradou splátok č. 16, 17, 18. Uvedené splátky sa však podľa splátkového kalendára mali stať splatnými 29. júna 2017 (č. 16), 29. júla 2017 (č. 17) a 29. augusta 2017 (č. 18). Ani jedna z uvedených splátok tak nespĺňala podmienku dojednanú v bode 10.4 zmluvy, keďže splátka č. 16 bola v čase vyhotovenia oznámenia splatná len 7 dní a splátky č. 17 a 18 vôbec splatnými neboli. Oznámenie o okamžitej splatnosti úveru tak podľa súdu prvej inštancie nemožno považovať za účinné, keďže zjavne odporovalo zmluvným dojednaniám dohodnutým medzi stranami.

8. Uvedenú skutočnosť súd prvej inštancie zohľadnil pri priznávaní nároku na úroky z omeškania, keď žalobe vyhovel v rozsahu nesplatených splátok úveru vo výške 4.453,80 eura a žalobcovi priznal nárok na úroky z omeškania vo výške zákonnej sadzby 9 % ročne, avšak z jednotlivých splátok odo dňa nasledujúceho po splatnosti tej-ktorej splátky podľa splátkového kalendára. Vo zvyšnej časti úrokov z omeškania, ktoré žalobca požadoval z celej sumy nesplateného úveru po neúčinnom predčasnom zosplatnení úveru, súd prvej inštancie zamietol.

9. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s vyjadrením právneho zástupcu žalovaných, ktorý žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu, že po vyhlásení okamžitej splatnosti žalovaní stratili možnosť postupovať v súlade so zmluvou a úver uhrádzať v splátkach. Súd poukázal na to, že žalovaní v konaní netvrdili a ani nepreukazovali, že by žalobcovi ako veriteľovi ponúkli čiastkové plnenie vo forme splátok a že žalobca

toto plnenie odmietol prijať.

Žalovaní tak nepreukázali, že by žalobca ako veriteľ bol v zmysle § 522 OZ

v omeškaní tým, že neprijal riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytol v čase plnenia súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. Naopak, v omeškaní boli žalovaní, ktorí splátky splatné podľa splátkového kalendára najneskôr do 29. februára 2020 nezaplatili.

10. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a úspešnému žalobcovi priznal ich náhradu v plnom rozsahu.

11. Na odvolanie žalovaných proti vyhovujúcemu výroku I. a výroku III. o trovách konania, z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 31Cob/54/2022-122 z 18. apríla 2023, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

12. S poukazom na uplatnené odvolacie dôvody a na odôvodnenie preskúmaného rozsudku, predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie na základe ním vykonaného dokazovania a realizovaného právneho posúdenia veci rozhodol vecne správne, pokiaľ žalobe žalobcu domáhajúceho sa od žalovaných ako solidárnych dlžníkov zaplata sumy 4.453,80 eura s príslušenstvom vyhovel.

13. Odvolací súd, stotožňujúc sa so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie, i jeho právnym záverom, na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia

vo vzťahu k námietke žalovaných spočívajúcej v tvrdení o nesprávnych skutkových zisteniach súdu prvej inštancie a ich nesúlase s hodnotením dôkazov, zdôraznil podstatu zásady voľného hodnotenia dôkazov a konštatoval nedôvodnosť predmetnej námietky, majúc za to, že súd prvej inštancie neporušil zásady vyplývajúce z ust. § 191 CSP a dôsledne postupoval aj v zmysle § 220 ods. 2 CSP, keď v odôvodnení rozsudku jasne a výstižne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Uviedol, že žalovaný síce v odvolaní uvádzali ako odvolací dôvod nesprávne zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie, avšak relevantným spôsobom zistený skutkový stav nerozporevali a v priebehu konania na súde prvej inštancie ho ani žiadnym spôsobom nespochybnili.

Odvolací súd poukázal na to, že hoci súd prvej inštancie žalobe žalobcu vyhovel, zároveň modifikoval rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu v tom smere, že uznal, že k žalobcom tvrdenému zosplatneniu dlhu neprišlo, avšak nárok mu vznikol na podklade splatných

a nezaplatených jednotlivých splátok podľa úverovej zmluvy, čo však žalobca v konaní netvrdil a ani nepreukázal. Uvedeným postupom súd prvej inštancie podľa žalovaných porušil ich právo na spravodlivý proces a znemožnil im uskutočňovať im patriace procesné práva, keď vychádzal zo skutočností, ktoré žalobca v konaní netvrdil a od ktorých neodvodzoval svoj nárok, ale ktoré iniciatívne v jeho prospech uplatnil súd prvej inštancie bez akejkoľvek procesnej aktivity žalobcu, proti ktorým skutkovým tvrdeniam sa žalovaní nemohli brániť. Uvedený postup súdu bol preto podľa žalovaných nesprávny, arbitrárny, porušujúci ich práva a nepoživajúci právnu ochranu. Predmetnú námietku odvolací súd vyhodnotil rovnako za nedôvodnú a zdôraznil, že ak súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na úroky z omeškania so splatnosťou podľa splátkového kalendára, keďže na základe vykonaného dokazovania zistil, že zosplatnenie nebolo účinné, nejde o modifikáciu skutkových tvrdení žalobcu a ani nahrádzanie jeho procesnej aktivity, ale o hodnotenie zisteného skutkového stavu, z ktorého nemožno vyvodiť porušenie práva žalovaných

na spravodlivý súdny proces. V konaní nebolo sporné, že žalovaní dlžné splátky neuhradili

a ani netvrdili, že by žalobca nimi riadne ponúknuté plnenie (splátky) v dôsledku zosplatnenia úveru odmietol prijať. Aj s poukazom na uvedené odvolací súd vyhodnotil predmetnú odvoláciu argumentáciu žalovaných za účelovú. Dodal, že v tejto časti

(splatnosti príslušenstva) išlo o rozhodnutie prvoinstančného súdu v prospech žalovaných, ktorá okolnosť vylučuje, aby v tejto súvislosti došlo k porušeniu ich procesných práv.

14. Za nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil aj námietku žalovaných spočívajúcu

v nesprávnom právnom posúdení veci súdom prvej inštancie vo vzťahu k žalovanej 2/ ohľadom jej pristúpenia k záväzku podľa § 533 OZ, t. j. že zodpovednosť žalovanej 2/ za dlh vyplýva zo zabezpečovacieho charakteru pristúpenia k záväzku dlžníka (žalovaného 1/). Mali za to, že na strane žalovanej 2/ nejde o pristúpenie k dlhu bez súhlasu dlžníka (žalovaného 1/) na základe písomnej dohody s veriteľom (žalobcom), keďže obaja žalovaní uzatvárali zmluvu o úvere spoločne a naraz a žalovaná 2/ konala za žalovaného 1/. Odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, že peňažné prostriedky z úveru boli poskytnuté žalovanému 1/ ako dlžníkovi, právnickej osobe, za účelom výkonu jeho podnikateľskej činnosti, pričom zodpovednosť žalovanej 2/ za splnenie záväzku jej nevyplyva z postavenia dlžníka, ale zo zabezpečovacieho charakteru pristúpenia k záväzku podľa § 533 OZ. Poukázal na to, že v úverovej zmluve, ktorú žalovaná 2/ podpísala, bolo v čl. 4 bod 4.1 (zabezpečenie) uvedené, že spoludlžník pristupuje na základe § 533 OZ k peňažnému záväzku dlžníka spočívajúcim v úhrade úveru, príslušenstva úveru, prípadne uplatňovaných zmluvných pokút a ďalších prípadných peňažných záväzkov, ktoré vyplynú/vzniknú z tejto zmluvy a jej prípadných dodatkov. Vysvetlil predpoklady pristúpenia k záväzku v zmysle § 533 OZ (1. dohoda tretej osoby a veriteľa o tom, že tretia osoba splní peňažný záväzok za dlžníka a 2. uzavretie dohody v písomnej forme), ktoré obe podmienky boli v danom prípade splnené. Zdôraznil, že ustanovenie § 533 OZ, upravuje pristúpenie ďalšieho dlžníka do existujúceho záväzkového právneho vzťahu popri pôvodnom dlžníkovi (kumulatívnu intercesiu) a pristúpením nastáva zmena v subjektoch záväzkového právneho vzťahu potiaľ, že sa mení počet dlžníkov a dochádza k založeniu ďalšieho záväzkového vzťahu medzi veriteľom a osobou, ktorá k dlhu pristúpila. Vysvetlil ďalej, že nejde o záväzok subsidiárny, takže povinnosť dlžníka nie je naviazaná na to, či pôvodný dlžník bol veriteľom vyzvaný na plnenie alebo nie. Nový dlžník je veriteľovi zaviazaný spoločne a nerozdielne s pôvodným dlžníkom. V plnom rozsahu platí režim pasívnej solidarity (§ 511 OZ) vrátane práva regresu medzi spoludlžníkmi. Zákon okrem obligatórnej písomnej formy, ktorej nedodržanie má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy, nevyžaduje osobitné obsahové náležitosti takejto dohody, musia byť však naplnené všeobecné predpoklady kladené na dvojstranný právny úkon, predovšetkým označenie zmluvných strán, označenie pôvodného dlžníka a označenie záväzku, ktorý sa tretia osoba zaväzuje splniť.

15. Vychádzajúc z odvolacej argumentácie žalovaných odvolací súd uviedol, že títo nenáležite stotožňujú postavenie žalovaného 1/ ako právnickej osoby a žalovanej 2/ ako jeho jedinej spoločníčky a konateľky. Poukázaním na základné znaky obchodnej spoločnosti zdôraznil, že žalovaná 2/ podpisom úverovej zmluvy (súčasťou ktorého bolo pristúpenie k peňažnému záväzku žalovaného 1/) ako fyzická osoba vyjadrila svoj osobný súhlas s pristúpením k záväzku právnickej osoby, ktorej je spoločníčkou a konateľkou a dodal, že ani prípadný súhlas veriteľa s pristúpením tretej osoby k jeho záväzku, nezakladá neplatnosť takejto dohody o pristúpení.

16. Za nedôvodnú označil odvolací súd i námietku žalovaných spočívajúcu v tvrdení, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi popri nároku na istinu aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania (vo vzťahu k jednotlivým splátkam); podľa názoru žalovaných ide o dvojnásobné úročenie, keďže v jednotlivých splátkach sú už zahrnuté aj úroky (ako odplata za úver). Odvolací súd na tomto mieste vysvetlil podstatu úrokov z úveru ako odplaty za poskytnutý úver (vo výške, na akej sa dlžník s veriteľom dohodol), a úrokov z omeškania, pričom obe sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 OZ), majú však iný právny dôvod a veriteľ ich môže požadovať vedľa seba. Mal za nesporné, že žalovaní boli v omeškaní s platením jednotlivých splátok, čoho zákonným dôsledkom je platenie úrokov z omeškania.

17. Vo vzťahu k novotám uplatneným žalovanými v odvolacom konaní podľa § 366 CSP, spočívajúcim vo vznesenej námietke premlčania dvoch splátok úveru splatných v dňoch 29. júna 2017 a 29. júla 2017, odvolací súd poukázal na neúplný apelačný systém, ktorým je ovládané odvolacie konanie. (Aj) vypočutím zvukového záznamu z pojednávania pred súdom prvej inštancie dňa 25. apríla 2022 odvolací súd zistil, že až na predmetnom pojednávaní žalovaní uviedli tvrdenie, podľa

ktorého pre vyhlásenie predčasnej splatnosti neboli splnené zmluvné a zákonné podmienky. Súd prvej inštancie v rámci svojho predbežného právneho posúdenia (§ 181 ods. 2 CSP) vo vzťahu k posúdeniu splnenia predpokladov pre vyhlásenie predčasnej splatnosti uviedol, že bude vychádzať z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka a predovšetkým zo zmluvného dojednania. Predbežne súd prvej inštancie konštatoval, že aj v prípade, ak by nedošlo k riadnemu vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, podľa zmluvy mal byť predmetný úver uhradený v splátkach najneskôr do 29. februára 2020 a v danom prípade aj prípadná neplatnosť alebo neúčinnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti by mala vplyv len na prípadný nárok na úroky z omeškania. Pokiaľ ide o existenciu samotného nároku, v tomto smere žalovaní žiadne skutočnosti neuvádzali. Následne súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, po vykonaní dokazovania mal právny zástupca žalovaných možnosť vyjadriť sa k dokazovaniu, k právnej stránke veci a zhrnúť svoju právnu argumentáciu, pričom sa pridržiaval predchádzajúcej argumentácie (o nezosplatnení úveru v súlade so zmluvou a zákonom) a žiadal žalobu v celom zamietnuť. Námietku premĺčania nevzniesol, rovnako nemal námietky k vykonanému dokazovaniu a nepredniesol ani nové návrhy na doplnenie dokazovania. Zhrnúc uvedené odvolací súd konštatoval, že žalovaní možnosť vzniesť námietku premĺčania mali objektívne vytvorenú, avšak svoju možnosť na uplatnenie tohto prostriedku procesnej obrany včas nevyužili. Naopak, podľa odvolacieho súdu by bolo možné uvažovať o tom, že procesná obrana uvedená žalovanými až na pojednávaní, spočívajúca v zosplatnení úveru v rozpore so zmluvnými a zákonnými podmienkami, bola uplatnená v rozpore s koncentráciou konania. Poukázal na zásadu „vigilantibus iura scripta sunt” t. j. „práva patria len bdelym” uzavrel, že podmienky pre uplatnenie novoty (námietky premĺčania) zo strany žalovaných v odvolacom konaní, splnené neboli, preto na ňu odvolací súd neprihliadol.

18. Odvolací súd nesúhlasil ani s námietkou žalovaných o nepreskúmateľnosti odvolaním napadnutého rozhodnutia, majúc za to, že rozsudok súdu prvej inštancie kritériá pre dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia spĺňa. Napokon dodal, že to, že sa odvolatelia nestotožnili so skutkovým a právnym hodnotením veci a samotným meritórnym rozhodnutím súdu prvej inštancie, bez ďalšieho vadu procesného postupu, netvorí.

19. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP) a úspešnému žalobcovi ju nepriznal, nakoľko mu žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

20. Proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu podali v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaní v 1. a 2. rade (č. l. 180 - 185 spisu), vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Konajúcim súdom vytkli ich nesprávny procesný postup v konaní, majúci za následok nesprávne právne posúdenie veci.

21. Žalovaní žalobcovi vytkli, že neuniesol dôkazné bremeno, nakoľko v konaní nepreukázal dôvodnosť ani výšku ním uplatneného nároku. Tvrdia, že na pojednávaní prvoinštančného súdu dňa 25. apríla 2022 poukázali (aj) na to, že žalobca si od žalovaných v 1. a 2. rade uplatňuje nárok, ktorý mu v súlade so zákonom a úverovou zmluvou, nevznikol a nejedná sa o splatný nárok, ktorého by sa žalobca mohol domáhať v súdnom konaní. Napriek uvedenému súd prvej inštancie žalobcovi nárok uplatnený žalobou priznal spolu s príslušenstvom a žalovaných v 1. a 2. rade zaviazal na náhradu trov konania žalobcovi v rozsahu 100 %, ktoré rozhodnutie potvrdil aj súd odvolací. Žalovaní tvrdia, že k zosplatneniu ich dlhu došlo zo strany žalobcu v rozpore so zákonom ako aj v rozpore s úverovou zmluvou, ktorú spolu uzavreli. Žalobca sa v podanej žalobe odvolával na Oznámenie o okamžitej splatnosti zo dňa 6. júla 2017, kedy mal pristúpiť k zosplatneniu dlhu z dôvodu, že žalovaní v 1. a 2. rade nezaplatili splátky č. 16, 17 a 18. V tomto smere žalovaní opakovane v konaní uviedli a preukázali, že v čase zosplatnenia úveru splátky č. 17 a 18 neboli vôbec splatné, keďže splátka č. 17 mala v zmysle úverovej zmluvy nadobudnúť

splatnosť dňa 29. júla 2017 a splátka č. 18 dňa 29. augusta 2017.

Rovnako splátka č. 16 bola podľa úverovej zmluvy splatná dňa 29. júna 2017, t. j. 7 dní pred Oznámením o okamžitej splatnosti zo 6. júla 2017, pričom podľa bodu 10.4. úverovej zmluvy vyplýva právo žalobcu na zosplatnenie úveru až po uplynutí 75 dní po uplynutí splatnosti a nezaplatení dotknutej splátky, čo v danom prípade splnené nebolo.

Do tohto okamihu mali žalovaní v 1. a 2. rade zaplatené všetky splátky. Tvrdia ďalej, že zosplatnenie úveru je v rozpore aj s ust. § 506 ObchZ, ktorý priznáva veriteľovi právo odstúpiť od zmluvy a zosplatniť dlh v prípade omeškania s úhradou viac ako 2 splátok, prípadne pri omeškaní s úhradou jednej splátky po dobu viac ako 3 mesiace, čo nie je tento prípad. Na základe uvedeného žalobca žalovaným zosplatnil dlh bez splnenia zákonných

a zmluvných dôvodov, a teda konal protiprávne, ktoré protiprávne konanie žalobcu malo za následok to, že žalovaní nemali možnosť riadne plniť dohodnuté podmienky vo vzťahu k žalobcovi a riadne splácať dlh. Žalovaní tvrdia, že žalobca sa v konaní nikdy nedomáhal toho, aby mu bol nárok priznaný podľa splatnosti jednotlivých nezaplatených splátok;

po podaní vyjadrenia k odporu proti platobnému rozkazu zostal žalobca v konaní pasívny (nezúčastnil sa pojednávania, nevyjadril sa k odvolaniu žalovaných v 1. a 2. rade, nevyčísľil náhradu trov konania ani na výzvu súdu prvej inštancie a v konaní nevykonal ani žiaden iný procesný úkon). Ak by žalobca v konaní tvrdil, že sa nároku nedomáha na podklade Oznámenia o okamžitej splatnosti zo 6. júla 2017, a teda zosplatneného dlhu,

ale že sa domáha zaplata dlhu na podklade splatných a nezaplatených jednotlivých splátok, tak by z jeho strany išlo o zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 2 CSP, o ktorej

by musel rozhodovať súd podľa § 142 a § 143 CSP, keďže by išlo o podstatnú zmenu

a doplnenie žaloby po jej doručení žalovaným. V danom prípade však žalobca žalobu nezmenil, domáhal sa priznania nároku na podklade skutočností, ktoré uviedol v podanej žalobe, a teda na podklade ním tvrdeného zosplatnenia dlhu titulom Oznámenia o okamžitej splatnosti zo 6. júla 2017, ktoré tvrdenie v konaní nepreukázal, a teda v konaní neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k ním tvrdeným skutočnostiam. Súd mal potom podľa názoru žalovaných žalobu v celom rozsahu zamietnuť a žalovaným priznať nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %. Konajúci súd však žalobe vyhovel a žalobcovi okrem istiny priznal aj úroky z omeškania (ako aj plný nárok na náhradu trov konania), pričom sám „modifikoval“ rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu v tom smere, že uznal, že k žalobcom tvrdenému zosplatneniu dlhu neprišlo, ale nárok mu vznikol na podklade splatných a nezaplatených jednotlivých splátok podľa úverovej zmluvy, čo však žalobca

v konaní nikdy netvrdil a ani nikdy nepreukázal a nepreukazoval. V tejto súvislosti žalovaní konajúcim súdom vytkli nedodržanie postupu podľa § 139 a nasl. CSP tvrdiac, že súd prvej inštancie žalobe vyhovel na podklade odlišných skutočností, než aké žalobca uviedol

v podanej žalobe a tento jeho postup potvrdil aj súd odvolací. Súdy tak podľa názoru žalovaných konali arbitrárne a nedôvodne a nesprávne nahrádzali procesnú aktivitu žalobcu v smere ním uplatneného nároku a jeho skutkových tvrdení, keď rozhodli na podklade skutočností, ktoré žalobca v konaní netvrdil a nepreukázal (resp. tak konal súd prvej inštancie s ktorého postupom súhlasil aj súd odvolací).

22. Žalovaní v dovolaní nesúhlasia tiež s argumentáciou konajúcich súdov

vo vzťahu k žalovanej v 2. rade ohľadom jej prístúpenia k záväzku podľa § 533 OZ, teda

že zodpovednosť jej osoby za dlh vyplýva zo zabezpečovacieho charakteru prístúpenia

k záväzku dlžníka (t. j. žalovaného v 1. rade). Argumentujú, že žalovaná 2/ je jediným spoločníkom a konateľom žalovaného 1/ ako právnickej osoby, a teda na strane žalovanej 2/ nejde o prístúpenie k dlhu bez súhlasu dlžníka (žalovaného 1/) na základe písomnej dohody

s veriteľom (žalobcom), keďže obidvaja žalovaní uzatvárali zmluvu o úvere spoločne, žalovaná 2/ konala za žalovaného v 1. rade, neuzatvárala osobitnú písomnú dohodu

so žalobcom o prístúpení k záväzku a zabezpečení záväzku žalovaného 1/.

V tomto smere konajúce súdy porušili právo žalovanej 2/ na spravodlivý proces,

keď jej osobe prisúdili postavenie, ktoré jej zo zákona nevyplýva

(ako subjektu zabezpečujúceho záväzok žalovaného v 1. rade).

23. Napokon žalovaní v dovolaní namietli premlčanie časti nároku uplatneného žalobcom v konaní.

Tvrdia, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi uplatnený nárok aj v súvislosti so splátkami č. 16 a 17, ktoré boli splatné dňa 29. júna 2017 (splátka č. 16) a 29. júla 2017 (splátka č. 17), pričom žalobca žalobu podal až dňa 8. septembra 2021, a teda po uplynutí 4-ročnej premlčacej lehoty podľa § 397 ObchZ. Rovnako súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania splatných pred 8. septembrom 2017, t. j. splatných viac ako 4 roky pred podaním žaloby. V uvedenej časti je preto nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní, premlčaný.

24. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené tvrdenia žalovaní dovolaciemu súdu navrhli, aby dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietne, alternatívne aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalovaní si zároveň uplatnili náhradu trov konania (prvoinštančného odvolacieho i dovolacieho).

25. Žalovaní v 1. a 2. rade v závere dovolania navrhli odklad vykonateľnosti a právoplatnosti dovolaním napadnutého rozsudku podľa § 444 ods. 1, 2 CSP, argumentujúc dôvodmi hodnými osobitného zreteľa, spočívajúcimi podľa žalovaných vo vadách v konaní a rozhodnutí, zakladajúcimi porušenie ich práva na spravodlivý proces, ďalej v nesprávnom právnom posúdení veci, vo svojvoľnom modifikovaní žaloby žalobcu po skončení dokazovania a v neunesení dôkazného bremena žalobcom.

26. K dovolaniu žalobcu sa žalovaní nevyjadrili.

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali sporové strany, v neprospech ktorých bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpené advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovných je potrebné odmietnuť. V nasledujúcich bodoch dovolací súd uvádza stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP):

28. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa.

Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné,

sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo

nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí výlučne

do právomoci dovolacieho súdu (viď. sp. zn. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v jednotlivých ustanoveniach CSP (obdobne aj sp. zn. I. ÚS 438/2017).

Pri vyslovení záveru o (ne)prípustnosti dovolania dovolací súd preto nie je viazaný tým, čo uviedol dovolateľ, prípadne druhá strana.

29. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovovací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1, 2 CSP).

30. Dovovací súd je rozsahom dovolania viazaný [§ 439 CSP, okrem prípadov uvedených v písm. a) až c) citovaného ustanovenia]. Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovovacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/59/2017 z 8. júna 2017).

31. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti.

32. Žalovaní (ďalšom texte tiež „dovolatelia“) prípustnosť svojho dovolania vyvodzujú z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí,

ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Pre naplnenie predmetného ustanovenia je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní.

33. Pod porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420

písm. f) CSP možno zahrnúť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým

v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen

zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená

aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu

za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo

na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo

na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

34. Dôvodiac prípustnosťou dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, dovolatelia

konajúcim súdom vytkli nedodržanie postupu podľa § 139 a nasl. CSP tvrdiac, že súd prvej inštancie žalobe vyhovel na podklade odlišných skutočností, než aké žalobca uviedol

v podanej žalobe. Tvrdia, že súd modifikoval rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu

v tom smere, že uznal, že k žalobcom tvrdenému zosplatneniu dlhu na základe

Oznámenie o okamžitej splatnosti zo dňa 6. júla 2017 neprišlo, ale že nárok mu vznikol

na podklade splatných a nezaplatených jednotlivých splátok podľa úverovej zmluvy, čo však žalobca v konaní netvrdil, ani nepreukazoval. Keby tomu tak bolo, teda keby v konaní tvrdil, že sa nároku

nedomáha zosplatneného dlhu na podklade Oznámenia o okamžitej splatnosti, ale že sa domáha zaplatenia dlhu na podklade splatných a nezaplatených jednotlivých splátok, išlo by z jeho strany o

zmenu žaloby v zmysle § 140 ods. 2 CSP, o ktorej by musel súd prvej inštancie rozhodovať podľa § 142 a § 143 CSP, keďže by išlo o podstatnú zmenu

a doplnenie žaloby po jej doručení žalovaným. V danom prípade však žalobca žalobu nezmenil, domáhal sa priznania nároku na podklade skutočností, ktoré uviedol v podanej žalobe, a teda na podklade ním

tvrdeného zosplatnenia dlhu titulom Oznámenia o okamžitej splatnosti zo 6. júla 2017, ktoré tvrdenie v konaní nepreukázal, a teda neuniesol dôkazné bremeno vo vzťahu k ním tvrdeným skutočnostiam.

Žalovaní v dovolaní namietli ďalej argumenáciu súdov vo vzťahu k osobe žalovanej v 2. rade ohľadom jej pristúpenia k záväzku podľa § 533 OZ, teda že zodpovednosť jej osoby za dlh vyplýva

zo zabezpečovacieho charakteru pristúpenia k záväzku dlžníka (t. j. žalovaného v 1. rade). Napokon namietli premlčanie časti nároku uplatneného žalobcom v konaní, konkrétne

vo vzťahu k splátkam č. 16 a 17 a časti úrokov z omeškania.

35. Po preskúmaní rozsudku odvolacieho súdu, rovnako tak aj rozsudku súdu prvoinštančného, ako aj postupu, ktorý ich vydaniu predchádzal, dovolací súd uvádza,

že nezistil žiadnu, tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu) spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojim nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľom, aby uskutočňovali im patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

36. Dovolací súd k procesu dokazovania vo všeobecnosti uvádza, že zákon vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov, ktorá znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiacia úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. K posudzovaniu a hodnoteniu procesu dokazovania musia sudy vyššej inštancie v konaniach o opravných prostriedkoch pristupovať individuálne. Ak by sa všeobecný súd v procese dokazovania v sporovom konaní dopustil takej chyby, ktorej následkom by bol výsledok konania (rozhodnutie vo veci samej) poznačený porušením niektorej z inštitucionálnych požiadaviek práva na spravodlivé prejednanie veci, je povinnosťou dovolacieho súdu takúto chybu konania preskúmať na podklade dovolania podaného z dôvodu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP (viď napr. II ÚS 395/2024). Civilný sporový poriadok v § 132 ods. 1 ukladá sporovej strane povinnosť označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však už vecou súdu (§ 185 ods. 1 CSP) a nie sporových strán. Ak aj súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, alebo vykoná iné dôkazy ako navrhli strany, následkom uvedeného môže byť len neúplnosť skutkových zistení (vedúca k vydaniu nesprávneho rozhodnutia). Uvedené preto nezakladá vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo to nemožno považovať za znemožnenie uplatnenia procesných práv, ktoré strany mohli uplatniť a boli v dôsledku nesprávneho postupu súdu z nich vylúčení (obdobne R 125/1999, R 6/2000). Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. Dovolací súd zdôrazňuje, že procesným pochybením by bol taký postup súdu, ktorý by procesnej strane v konaní znemožnil dôkazy predkladať alebo navrhovať, čo však dovolatelia v tomto prípade nenamietali. Sumarizujúc uvedené, je povinnosťou súdu nechať sporovým stranám priestor na prednes svojich návrhov a dôkazných prostriedkov, nie je však už jeho povinnosťou všetky aj vykonať. Ak však súd niektorý z navrhnutých dôkazov nevykoná, má zdôvodniť prečo dôkaz nevykoná, napr. nadbytočnosť dôkazu, nedostatok relevantnosti dôkazu, či výpovednej hodnoty dôkazu a napokon aj oneskorený návrh na vykonanie dôkazu alebo oneskorené predloženie dôkazu, t. j. po sudcovkej, či zákonnej koncentrácii konania.

37. Po oboznámení sa s obsahom predloženého spisu má dovolací súd za to, že dokazovanie v posudzovanej veci bolo vykonané v súlade s ustanoveniami § 132 ods. 1, § 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 CSP, v spojení s ust. § 378 ods. 1 CSP [podľa ktorého na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie (a teda aj označené ustanovenia)]. Žalovaní namietajú, že súd nezákonne modifikoval žalobcov nárok; hoci si tento uplatnil na základe zosplatnenia dlhu titulom Oznámenia o okamžitej splatnosti zo dňa 6. júla 2017, napriek tomu mu súd nárok priznal na podklade splatných a nezaplatených jednotlivých splátok podľa úverovej zmluvy, ktorú okonost' podľa žalovaných žalobca v konaní netvrdil.

38. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca návrhom na vydanie platobného rozkazu na č. 1. 2 - 4 súdu navrhol, aby žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť mu sumu 4.453,80 eura spolu so zmluvnou pokutou a úrokom z omeškania tak, ako ich špecifikoval v petite návrhu; súčasne si uplatnil aj nárok na náhradu trov konania. V návrhu uviedol, že sporové strany dňa 19. februára 2016 uzatvorili zmluvu o úvere

vo výške 3.000,-- eur , ktorý boli povinní splatiť v 48 mesačných splátkach vo výške 141,40 eur v termínoch splatnosti dohodnutých v pripojenom splátkovom kalendári. Poukazujúc na rovnako k návrhu pripojený prehľad splácania žalobca uviedol, že žalovaní sa dostali do omeškania s úhradou splátok úveru č. 16, 17 a 18 a listom zo 6. júla 2017 žalovaným oznámil, že v dôsledku nesplácania splátok sa dňa 17. septembra 2017 stanú splatnými všetky záväzky zo zmluvy. Uviedol ďalej, že toto oprávnenie si uplatnil podľa článku 10 ods. 10.4 zmluvy, podľa ktorého v prípade omeškania s úhradou splátky podľa aktuálneho splátkového kalendára o viac ako 75 kalendárnych dní má veriteľ (t. j. žalobca) právo požadovať úhradu všetkých splátok a záväzkov, ktoré by sa mali stať splatnými v budúcnosti, a to ku dňu uvedenému v oznámení o uplatnení tohto práva. Žalobca k návrhu pripojil ako listinné dôkazy žiadosť o úver, zmluvu o úvere, splátkový kalendár k zmluve o úvere, rozpis platieb žalovanej 2/ a oznámenie o okamžitej splatnosti zo 6. júla 2017, všetky listiny vo fotokópiách. Na výzvu súdu prvej inštancie (č. l. 24), aby žalobca vyčísľil zmluvnú pokutu zo súm tam, kde uvádza dátum od-do, žalobca listom z 11. októbra 2021 súdu oznámil, že netrvá na úhrade zmluvnej pokuty a náhrade nákladov spojených s mimosúdnym vymáhaním a požaduje len 9%-ný ročný úrok z omeškania, na základe čoho upravil petit žalobného návrhu v znení uvedenom v predmetnom liste (č. l. 25). Po zaplatení súdneho poplatku za návrh na začatie konania, súd prvej inštancie platobným rozkazom č. k. 35Cb/17/2021-31 z 12. novembra 2021 uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne do 15 dní odo dňa doručenia platobného rozkazu zaplatiť žalobcovi istinu vo výške 4.453,80 eura spolu s úrokom z omeškania vyčísleným vo výroku I. platobného rozkazu, alebo aby v tej istej lehote podali odpor s vecným odôvodnením na súde. Výrokom II. rozhodol o náhrade trov právneho zastúpenia a ostatných trov konania pozostávajúcich z náhrady súdneho poplatku za žalobu. Proti označenému platobnému rozkazu podala žalovaná 2/ včas odpor s vecným odôvodnením (č. l. 38 - 41), preto súd prvej inštancie uznesením č. k. 35Cb/17/2021-49 zo 17. decembra 2021 označený platobný rozkaz v plnom rozsahu zrušil. Po nariadenom pojednávaní na deň 25. apríla 2024 (zápisnica o pojednávaní na č. l. 81 - 82), súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 35Cb/17/2021-8 z 25. apríla 2022 žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.453,80 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške vyčíslenej vo výroku I. rozsudku. Výrokom II. žalobu vo zvyšnej časti zamietol a výrokom III. rozhodol o náhrade trov konania. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku v bodoch 26. až 29. podrobne zdôvodnil svoj záver o nesplatení sumy splátok zostatku úveru v sume 4.453,80 eura ako aj tú okolnosť, že pri zosplatení zvyšných splátok úveru listom zo 6. júla 2017 žalobca nepostupoval v súlade so zmluvnými dojednaniami; vyslovením, že ani jedna zo splátok uvedených v oznámení zo 6. júla 2017 (t. j. splátky 16, 17 a 18) nespĺňala podmienku dojednanú v bode 10.4 zmluvy o úvere konštatoval, že oznámenie o okamžitej splatnosti úveru nemožno považovať za účinné, nakoľko odporuje zmluvným dojednaniám dohodnutým medzi sporovými stranami. Uvedenú skutkočnosť súd zohľadnil pri priznávaní nároku na úroky z omeškania, keď žalobu vo zvyšnej časti úrokov z omeškania, ktoré žalobca požadoval z celej sumy nesplateného úveru po neúčinnom predčasnom zosplatení úveru, zamietol. Súd prvej inštancie v závere svojho rozhodnutia zdôvodnil aj námietku žalovaných spočívajúcu v tvrdení, že po vyhlásení okamžitej splatnosti žalovaní stratili možnosť postupovať v súlade so zmluvou a úver uhrádzať v splátkach; uviedol, že žalovaní v konaní netvrdili a ani nepreukazovali, že by žalobcovi ako veriteľovi ponúkli čiastkové plnenie vo forme splátok a že žalobca odmietol toto plnenie prijať, v dôsledku ktorej okolnosti nepreukázali, že by žalobca v zmysle § 522 OZ bol v omeškaní tým, že neprijal riadne ponúknuté plnenie alebo neposkytol v čase plnenia súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu. Následne, na odvolanie žalovaných proti prvoinštančnému rozsudku, v časti vyhovujúceho výroku I. a výroku III. o trovách konania, odvolací súd rozsudkom č. k. 31Cob/54/2022-122 z 18. apríla 2023 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil s podrobným zdôvodnením námietky žalovaných o tvrdených nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom procesnom postupe prvoinštančného súdu. Vo vzťahu k namietanému hodnoteniu dôkazov zdôraznil zásadu voľného hodnotenia dôkazov, premietnutú do dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie, vo vzťahu ku ktorého postupu vysvetlil, že z jeho strany nešlo o nahrádzanie procesnej

aktivity žalobcu, ale o zisťovanie skutkového stavu, tak ako vyplýval z obsahu spisu a jeho následné hodnotenie. Zistil, že zosplatenie dlhu žalovaných zo strany žalobcu nebolo účinné, zároveň zistil, že žalovaní dlžné splátky neuhradili a ani netvrdili, že by žalobca nimi riadne ponúknuté plnenie (splátky) v dôsledku zosplatenia úveru odmietol prijať. Osobitne zdôraznil, že v časti príslušenstva išlo o rozhodnutie v prospech žalovaných, ktorá okolnosť vylučuje, že by došlo k porušeniu ich procesných práv.

39. Zistiť vyššie opísané okolnosti, dovolací súd nevzhliadol pochybenie v procesnom postupe súdu prvej inštancie, ani súdu odvolacieho, ktorý postup prvoinstančného súdu (síce v neprospech dovolateľov) potvrdil, ale toto svoje rozhodnutie riadne zdôvodnil.

Na doplnenie dovolací súd uvádza, že zmenou žaloby v zmysle § 140 ods. 1, 2 CSP je návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo alebo sa uplatňuje iné právo; zmenou žaloby je i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností potvrdených v žalobe. V posudzovanom prípade nejde o „modifikovaný“ postup prvoinstančného súdu v konaní, nakoľko tento nepriznal žalobcovi ani viac, než koľko uplatnil žalobným návrhom

(a teda nejde o kvantitatívnu zmenu), ani mu nepriznal niečo iné, než čo by vyplývalo zo skutkového stavu zistiteľného z obsahu spisu (a teda nejde ani o kvalitatívnu zmenu). Podľa názoru dovolacieho súdu, v prejednávanej veci nešlo ani o podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdných v žalobe. Ako je uvedené vyššie, žalobca svoj nárok odvodzuje od zmluvy o úvere, ktorý sa žalovaní zaviazali splatiť

v 48-ich mesačných splátkach vo výške 141,40 eur; z predložených listín súd zistil, že žalovaní na splatenie úveru uhradili 2.333,40 eura, ktorú okolnosť žalovaní v konaní nepopreli, zároveň nepreukázali, že žalobcovi po vyhlásení okamžitej splatnosti ponúkli akékoľvek čiastkové plnenie, o ktoré by sa žalobcom v žalobnom petite uplatnený dlh

vo výške 4.456,80 eura znížil. Súd prvej inštancie zohľadnil neúčinnosť žalobcovho oznámenia o okamžitej splatnosti úveru, ktorá okolnosť sa premietla do nepriznania časti úrokov z omeškania, ktoré žalobca požadoval z celej sumy nesplateného úveru

po neúčinnom predčasnom zosplatení úveru. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal z dôkaznej situácie vyplývajúcej z obsahu spisu, a to tak listinných dôkazov založených v spise, vrátane žaloby aj jeho písomných príloh, ako aj výpovedí na pojednávaní súdu prvej inštancie, konanom 25. apríla 2024, ktorého sa zúčastnila konateľka žalovaného

v 1. rade a zároveň žalovaná v 2. rade a právny zástupca žalovaných. Žalovaní cestou svojho právneho zástupcu v rámci záverečnej reči zotrvali na svojom návrhu žalobu zamietnuť tvrdiac, že žalobca nemal dôvod úver zosplatiť a požadovať tak celé plnenie

a že v dôsledku oznámenia okamžitej splatnosti žalovaní nemali možnosť úver uhrádzať v splátkach. Z výsluchu právneho zástupcu žalovaných a jeho záverečnej reči nevyplývalo, že by veriteľovi, t. j. žalobcovi, akékoľvek čiastkové plnenie dlhu ponúkli.

40. Dovolací súd pre úplnosť poukazuje na zistenie odvolacieho súdu vyplývajúce z vypočítania zvukového záznamu vyhotoveného na pojednávaní súdu prvej inštancie, kedy súd v rámci predbežného právneho posúdenia veci konštatoval, že aj v prípade, ak by nedošlo k riadnemu vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, podľa zmluvy mal byť predmetný úver uhradený v splátkach najneskôr do 29. februára 2020 a v danom prípade aj prípadná neplatosť či neúčinnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti by mala vplyv len na úroky z omeškania.

41. Prekročením návrhu a porušením dispozičného princípu by bolo podľa názoru dovolacieho súdu priznanie iného plnenia, ako toho, ktoré žalobca v žalobnom petite požadoval alebo priznanie plnenia na základe iného skutkového stavu, ako toho, ktorý tvrdil žalobca v žalobe a bol predmetom dokazovania v súdnom konaní (rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/1934/2001 z 31. júla 2003). V danom prípade skutočnosť,

že žalovaní ani do dňa rozhodnutia prvoinstančného súdu svoj dlh vyplývajúci zo zmluvy o úvere ani čiastočne nesplátili, vyplýval - ako je už uvedené vyššie - z obsahu spisu.

Súd preto žalobu obsahovo, či už kvantitatívne alebo kvalitatívne nerozšíril, nepriznal viac, než bolo

žalobou uplatnené a pokiaľ aj áno, v danej časti súd žalobu zamietol.

42. K posudzovaniu procesu dokazovania a prehodnocovaniu vykonaných dôkazov a vyhodnocovania skutkových okolností, ku ktorým dospeli konajúce súdy a z posúdenia ktorých vychádzali pri právnom hodnotení veci, považuje dovolací súd za potrebné zdôrazniť ustanovenie § 442 CSP, podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Uvedené znamená, že dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd. Jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania. V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd však existenciu takýchto pochybení ako závažných deficitov v dokazovaní v prejednáwanej veci nezistil (k tomu viď odôvodnenie vyššie v bodoch 38. - 40. tohto uznesenia).

43. Vo vzťahu k procesnej vade konania v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolatelia v ďalšej časti dovolania namietli premlčanie časti žalobcom uplatneného nároku. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaní predmetnú námietku vzniesli aj v odvolacom konaní, ku ktorej sa odvolací súd vyjadril v bodoch 33. až 38. odôvodnenia svojho rozsudku konštatujúc, že na ňu nemohol prihliadnuť, nakoľko nezistil splnenie ani jednej z taxatívne vymenovaných podmienok v zmysle § 366 písm. a) až d) CSP, zakotvujúcich tzv. novoty v odvolacom konaní.

44. Dovolací súd na doplnenie (uvedeného, správne vysloveného záveru odvolacieho súdu) vo všeobecnosti uvádza, že povinnosť strán sporu vzniesť prostriedky procesného útoku a procesnej obrany včas, je výrazom tzv. koncentrácie konania vyplývajúcej z § 153 CSP. V zmysle § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky. Pojem hmotnoprávnej námietky zaviedla nová právna úprava v Civilnom sporovom poriadku, ktorý v ustanovení § 152 považuje za hmotnoprávnu námietku právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany. Vznesenie námietky premlčania nepochybne spôsobuje oslabenie práva protistrany, keďže jej nárok sa dostáva do pozície naturálnej obligácie (nezaniká však úplne, i keď ho súd už v zásade nemôže priznať). Námietka premlčania je preto nepochybne hmotnoprávnou námietkou, resp. právnym úkonom s hmotnoprávnymi následkami, pretože mení obsah právneho vzťahu, o ktorý v civilnom sporovom konaní ide. Súd existenciu premlčania práva neskúma bez vznesenia tejto námietky, t.j. neskúma ju ex offio (s výnimkou sporov uvedených v bode 47. tohto odôvodnenia).

45. Uplatnenie takejto hmotnoprávnej námietky (teda námietky premlčania) podlieha sudcovskej aj zákonnej koncentrácii konania, pričom zákonná koncentrácia konania umožňuje uplatniť túto námietku najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, v opačnom prípade na ňu súd nemusí prihliadnuť.

Pre vznesenie námietky premlčania ako procesnej obrany žalovaného voči žalobou uplatnenej pohľadávke až v odvolacom konaní (tak, ako ju bolo možné použiť

pri predchádzajúcej právnej úprave v Občianskom súdnom poriadku), nová procesnoprávna úprava - Civilný sporový poriadok (s účinnosťou od 1. júla 2016) sprísnila podmienky. Uplatniť námietku premlčania až v odvolacom konaní je možné iba za splnenia predpokladov (taxatívne) uvedených v ustanovení § 366 CSP (upravujúci tzv. novoty v odvolacom konaní), ktorý zakotvuje, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno

v odvolaní použiť len vtedy, ak (a) sa týkajú procesných podmienok, (b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, (c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo

k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo (d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie. Nakoľko dôvody vymenované pod písmenami (a) až (c) sa venujú procesným pochybeniam súdu prvej inštancie, námietku premlčania môže strana uplatniť v odvolacom konaní,

iba ak ju bez svojej viny nemohla uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

V zásade totiž platí, že všetky skutočnosti významné pre možnosť vznesenia námietky premlčania, by mali byť objasnené v rámci vykonaného dokazovania v konaní na súde prvej inštancie. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidla, že v odvolacom konaní spravidla nie sú prípustné

tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie (I. ÚS 10/2017). Tzv. novoty možno uplatniť len do konca lehoty na podanie odvolania, resp. najneskôr v lehote na vyjadrenie k odvolaniu a - ako je uvedené vyššie - za splnenia podmienok v označenom zákonom ustanovení. Na rozdiel od civilného sporového konania v mimosporovom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia

a predkladať nové dôkazné návrhy aj v odvolacom konaní (§ 63 CMP).

46. Účelom včasného uplatňovania prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany podľa CSP je urýchlenie konania. K oneskorenému uplatneniu prostriedkov procesného útoku alebo procesnej obrany dochádza vo všeobecnosti vtedy, ak ich strana mohla predložiť už skôr, pokiaľ by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť

a hospodárnosť konania. Preto, pokiaľ by žalovaní boli v konaní pred súdom prvej inštancie „bdelí“ [osobitne v situácii, keď boli zastúpení právnym zástupcom ako osobou znalou práva, ktorá okolnosť predpokladá kvalifikovaný, na odborných znalostiach založený postup právnym zástupcom (advokátom) zastúpenej sporovej strany (pri ktorom zastúpení súd nemá ani všeobecnú poučovaciu povinnosť o procesných právach a povinnostiach - § 160

ods. 1, 2, 3 písm. b) CSP], mohli a mali námietku premlčania uplatniť v priebehu konania

na súde prvej inštancie a bolo by už vecou súdu, ako sa s navrhnutou námietkou vysporiada.

Pokiaľ tak neučinili, teda námietku premlčania v konaní pred súdom prvej inštancie neuplatnili (čo je z obsahu spisu zrejmé), ale ju „z dôvodu opatrnosti“ vzniesli až v podanom odvolaní (č. I. 101 spisu), pričom netvrdili, že by námietku nemohli bez svojej viny uplatniť už v konaní pred súdom prvej inštancie, odvolací súd nepochybil, keď na ňu neprihliadol. Táto námietka potom už vôbec nemôže byť predmetom skúmania v rámci dovolacieho konania, a to jednak z dôvodu uvedeného vyššie v bode 42. odôvodnenia tohto uznesenia (spočívajúceho v nemožnosti vykonávať dokazovanie v dovolacom konaní) a jednak z dôvodu, že by nebol dodržaný inštančný postup pri preskúmaní súdnych rozhodnutí (keďže proti rozhodnutiu dovolacieho súdu nie je prípustný opravný prostriedok).

47. Dovolací súd pre úplnosť tiež uvádza, že napriek vyššie uvedenému Civilný sporový poriadok pripustil určitú možnosť vzniesť námietku premlčania až v odvolacom konaní,

a to v sporoch s ochranou slabšej strany (t. j. pri spotrebiteľských sporoch, antidiskriminačných sporoch a individuálnych pracovnoprávných sporoch), kde sa v zmysle § 296, § 312 a § 320 CSP neuplatňujú ustanovenia o sudcovskej a zákonnej koncentrácii konania. Ani jeden z uvedených prípadov sa nevzťahuje na posudzovaný spor.

Naopak, vo vzťahu k (ne)možnosti skúmania hmotnoprávnej námietky vznesenej

až v odvolacom konaní, dovolací súd dôvodí aj rozhodovacou činnosťou ústavného súdu, ktorý napr. v

uznesení zo 14. júla 2022 č. k. III. ÚS/400/2022-18 vo vzťahu k posúdeniu relatívnej neplatnosti právneho úkonu (ktorá námietka je svojou povahou rovnako hmotnoprávnou námietkou ako námietka premlčania), uznal za správny záver o nemožnosti jej uplatnenia v priebehu odvolacieho konania ako neprípustnej novoty v odvolacom konaní (konkrétne „...právne posúdenie námietky neplatnosti dohody o zmene pracovnej zmluvy

z 31. júla 2015, ktorú sťažovateľ uplatnil v priebehu odvolacieho konania ako neprípustnej novoty v odvolacom konaní, nemožno hodnotiť ako svojvoľné. To platí o to viac, že sťažovateľ namietal neplatnosť dohody z dôvodu omylu, čo podľa § 49a Občianskeho zákonníka predstavuje relatívnu neplatnosť právneho úkonu. Pre krajský súd a najvyšší súd bolo preto rozhodné to, že sťažovateľ sa dovoľával neplatnosti až v odvolacom konaní, pričom netvrdil, že tento dôvod nemohol bez svojej viny uplatniť už v konaní pred okresným súdom.“).

48. Zhrnúc uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v postupe dokazovania konajúcich súdov (resp. vo vzťahu k posúdeniu námietky premlčania v postupe odvolacieho súdu) porušenie práva žalovaných na spravodlivý súdny proces nezistil. Dovolací súd osobitne upozorňuje, že z tohto práva pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom

a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov

(pozri napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

49. Pre úplnosť dovolací súd dodáva, že svoj postup konajúce súdy aj riadne, dostatočne presvedčivo a zrozumiteľne zdôvodnili, postupujúc v zmysle ustanovenia § 220 ods. 2 CSP, zakotvujúceho rámcovú úpravu štruktúry práva na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktorá norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 CSP.

50. Vo vzťahu k dovolacej námietke žalovaných spočívajúcej v argumentácii

o právnom postavení žalovanej v 2. rade vo vzťahu k pristúpeniu jej osoby k záväzku podľa § 533 OZ, dovolací súd poznamenáva, že správnosť právneho posúdenia súdom nižšej inštancie by mohol preskúmať len na základe dovolania s dovolacím dôvodom podľa

§ 421 CSP (za predpokladu jeho prípustnosti a formulovania právnej otázky), ktoré však dovolatelia z tohto dôvodu nepodali, naviac v tomto prípade podať ani nemohli,

resp. aj v prípade podania by prípustné nebolo s ohľadom na ustanovenie § 422 ods. 1

písm. a) CSP, zakotvujúci tzv. majetkový cenzus, ktorý predstavuje obmedzenie prípustnosti dovolania podľa sumy, ktorá má byť predmetom dovolacieho prieskumu.

V posudzovanom prípade ide o tzv. bagateľnú vec vylúčenú z meritórneho dovolacieho prieskumu správnosti právneho posúdenia vecí podľa § 421 CSP.

Dovolací súd je pri posudzovaní prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení viazaný výrokom napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a rozsahom podaného dovolania. Vyplyvajú z uvedeného, aj v prípade podania dovolania z dôvodu podľa § 421 ods. 1 CSP, by dovolanie vzhľadom na platnú

a účinnú právnu úpravu bolo zrejme bezúspešné a dovolací súd by sa správnosťou právneho posúdenia veci v tomto prípade zaoberať nemohol. V tomto dovolacom konaní, keďže podať dovolanie podľa § 421 CSP vo veci, v ktorej napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy (pričom na príslušenstvo sa neprihliada), nebolo prípustné a dovolatelia tento dôvod ani (správne) v dovolaní neuplatnili, nebolo možné v rámci dovolacieho prieskumu podľa uplatneného dovolacieho dôvodu § 420

písm. f) CSP preskúmať správnosť právnych záverov súdov nižšej inštancie v tejto veci.

51. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd dospel

k záveru, že postupom odvolacieho súdu k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá by

zakladala porušenie práva žalovaných na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie Civilného sporového poriadku, nedošlo. V preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, z dôvodu ktorého dovolací súd dovolanie žalovaných

v 1. a 2. rade podľa § 447 písm. c) CSP odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

52. Keďže dovolací súd odmietol dovolanie žalovaných ako neprípustné, je neopodstatnený tiež ich návrh na odklad vykonateľnosti a právoplatnosti napadnutého rozsudku podľa § 444 ods. 1, 2 CSP a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu nevydal o tom samostatné rozhodnutie (resp. nerozhodol osobitným výrokom).

53. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, preto by mu patrila náhrada trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Podľa obsahu spisu však žalobcovi v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, preto dovolací súd v súlade s článkom

17 základných princípov CSP, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. februára 2018, sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

54. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.